

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, SZOMBAT, 1924 május 17.

135. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. . Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Fonciéro-palota)

A „hivatalos” kisebbségi blokk

(—) A Bácsmegyei Napló mai számában előkelő vajdasági radikális politikai nyilatkozott arról az ismételt fölvetett ötletéről, hogy a vajdasági nemzetiségeknek kisebbségi blokkba tömörülve kellene politikai szervezetüket megteremtteni. Az e kérdésben nyilatkozó radikális politikai bizonyára az egész radikális-párt álláspontját képviselte akkor, amikor minden feltétel nélkül helytelenítette a kisebbségi blokk gondolatát.

Mi nem foglalunk állást most sem a kisebbségi blokk mellett, sem a kisebbségi blokk ellen; csak annak bizonyítását kíséreljük meg, hogy a nemzetiségi szervezkedésnek az a módja, amit a belügyminiszter kijelentése szerint az államhatalom a nemzetiségek számára lehetőségek tart, szükségképpen vezet el a kisebbségi blokk gondolatához.

A belügyminiszternek sokszor idézett kijelentése szerint ugyanis a nemzetiségek politikai szervezkedése nemzetiségi alapon nem történhet meg; a végrehajtó hatalom nem emel azonban kifogást az ellen, ha nemzetiségek olyan új párt alakításában vesznek részt, amelynek neve is tanúsítja az állameszméhez való ragaszkodást s amelybe legalább elvileg szlávok is beléphetnek.

A végrehajtó hatalomnak ezek szerint nincs az ellen kifogása, ha az SHS. királyság magyar nemzetiségű állampolgárai megalkotják azt az új pártot, aminek az SHS. királyság rendpártja, alkotmánypárt, néppárt, jogpárt, az állampolgári egyenlőség pártja, a jogbiztonság pártja lehet esetleg a neve, mindenestre olyan név, ami egyrészt az állameszmének való alávetettséget, másrészt a párt törekvéseit fejezi ki. Nem lehet kétség a tekintetben, hogy ennek a pártnak programját olyképpen kell összeállítani, hogy az egyrészt az alkotmány, a nemzetközi szerződések s a törvények és rendeletek mindazon rendelkezéseinek és kijelentéseinek megvalósításában jelölje ki a párt célját, melyeken az állampolgári egyenlőség elve nyugszik, másrészt olyan alkotmányos küzdelembe állítsa a párt híveit, melynek végcélja az állampolgárok anyanyelvének törvényes védelme s olyan közszellemnek és jogi intézményeknek teremtése, melyek az alkotmány állampolgári egyenlőséget deklaráló elvét minden elnyomó vagy korlátozó kísérellettel szemben megoltalmazzák. Ennek a pártnak programja nyilvánvalóan azt fogja követelni, hogy az állampolgárok között az anyanyelv ne legyen semmiféle

megkülönböztetésnek alapja, sem az állampolgári terhekben, sem az állampolgári jogokban. Ez a pártprogram bizonyára azt fogja majd követelni, hogy minden állampolgár anyanyelvére való tekintet nélkül egyformán részesedjék földben, jogban és kultúrában. Ez a párt előreláthatólag azért fog küzdeni, hogy az állampolgárok használhassák anyanyelvüket az alsófoku igazságszolgáltatásban és közigazgatásban, hogy az oktatás a gyermekek anyanyelvén történjék, hogy olyan tisztviselőket nevezzenek ki, akik megértik a rájuk bízott népet.

Mint látható, a kisebbségi törekvések olyan módon is meg lehet formulálni, hogy a „nemzetiség” és „kisebbség” szavak még a teljes programban se forduljanak elő, mert az alkotmány végrehajtása s a nemzetközi szerződésekhez való hűség megvalósítja a teljes kisebbségi programot. Abba a pártba, mely így

formulálja meg programját, bizonyára beléphetnek szlávok is — s így teljesül a belügyminiszteri feltétel. De — beléphetnek abba a németek, szlovákok és románok is, sőt: kénytelenek is lesznek belépni, mert ha a végrehajtó hatalom lerombolta a nemzetiségi szervezkedés pártkereteit, lerombolta azokat a korlátokat is, melyek eddig az egyes nemzetiségek politikai szervezeteit egymástól elválasztották. Ha a magyarság ezután nem a magyar iskolában, nem a magyarok földhöz juttatásában, nem a magyar nyelv jogainak törvényes védelmében jelöli meg alkotmányos küzdelmének célját, hanem az állampolgári egyenlőség jogcímén kér földet és iskolát s ha a németek nem a németeknek kér iskolát és földet, hanem az állampolgári egyenlőség elvének megvalósításán keresztül akar a németeknek földet és iskolát szerezni, akkor mi fogja egymástól elválasztani, mi fogja egymástól megkülönböztetni a magyar és német anyanyelvű állampolgárok politikai szervezkedését, céljait és

programját. Ha az új pártba beléphetnek a szlávok is, annál inkább beléphetnek abba a magyarok is és a németek is, a szlovákok és a románok is. S akkor nem a nemzetiségi kisebbségek, hanem maga a végrehajtó hatalom teremti meg a kisebbségi blokkot.

Ugy látjuk, az a megoldás, amivel a végrehajtó hatalom a magyarság eddigi politikai szervezetét helyettesíteni kívánja, olyan politikai alakuláshoz vezet, amit aligha helyeselnék majd a nemzetiségi szervezkedés perhorreszkálói.

A magyarságot a végrehajtó hatalom politikai gondnokság alá helyezte. A gondnokság alá helyezésből azonban neincsak az következik, hogy a gondnokolt cselekvőképessége korlátozott, hanem az is, hogy a gondnokra jogok és kötelezettségek hárulnak. Ezek közé a kötelezettségek közé tartozik az is, hogy a magyarságot óvják meg attól a circulus vitiosus-tól, amelybe akarata ellenére belesodródott.

Davidovics Ljuba megbízást kapott koncentrációs kormány alakítására

A deznált miniszterelnök megkezdte tárgyalásait a pártokkal — Az ellenzéki blokk bizik a Davidovics-kormány megalakulásában

A radikális-párt egyhangulag állást foglal a koncentráció ellen

Suboticán pénteken már délelőtt beogradi jelentések nyomán híre terjedt, hogy Davidovics Ljuba megbízást kapott kormányalakításra. A hírt esti hat óráig nem erősítették meg. Este kevés hat óra előtt hagyta el Davidovics az udvart, ahol a pénteki nap folyamán másodszor volt kihallgatáson a királynál s kevéssel később a következő hivatalos jelentést adták ki:

Davidovics Ljuba ma délután másodízben volt hosszabb kihallgatáson a királynál. Az audiencia alkalmával a király megbízta Davidovicsot koncentrációs kabinet alakításával. A királynak az a kívánsága, hogy a kormány az összes parlamenti pártok részvételével alakuljon meg s hogy Davidovics huszonegy óra belül terjessze elő a kinevezendő miniszterek névsorát.

Az ellenzéki blokk körében biznak abban, hogy Davidovics missziója sikerül s a kormány holnap megalakul.

A mai nap politikai eseményeiről ezeket jelentik Beogradból:

A pénteki nap rég nem tapasztalt izgalmak napja volt a belpolitikának. Az érdeklődés nemcsak a politikai köröket, hanem a közönség széles rétegeit is magával ragadta és egész nap nagy embertömeg várta a királyi palota

és a miniszterelnökség előtt a válságról kiszivárgó híreket. Fel-tűnő és a beogradi politikai életben egészen szokatlan jelenség volt, hogy a királyi audienciáról távozó Davidovics Ljubát úgy délben egy órakor, mint különösen este nagy tömeg vette körül, amikor a királyi palotából kijött és Davidovicsot — aki az uccán természetesen nem nyilatkozott senkinek — egész a parlamentig kísérték. Politikai körökben is rendkívül feszült volt egész nap a hangulat.

Baludzics szerepe

A válság pénteken délelőtt újabb fordulatot vett, mert a *neutrális kormány terve*, amit Pasic tegnap még hivatalosan bejelentett a radikális klub ülésén, ma délelőtt teljesen háttérbe szorult és nyilvánvalóvá lett, hogy a korona további kísérletet tesz a válság parlamentáris megoldására. Nagy fontosságot tulajdonítanak politikai körökben még mindig Baludzics berlini követ beogradi tartózkodásának, aki, egyelőre ellenőrizhetetlen hírek szerint Beogradba való utazása közben Bécsben Radicsal is találkozott és állítólag ennek alapján kedvező jelentést adha-

tott a királynak Radicsék további magatartására nézve. Ezt a verziót egyelőre nem lehet ellenőrizni, tény azonban, hogy Baludzics pénteken délben ismét kihallgatáson volt a királynál, majd ezután Pasic miniszterelnöknél jelent meg, akivel hosszú ideig tanácskozott.

Davidovics első kihallgatása

Nem hatott váratlanul, hogy délelőtt 11 óra 10 perckor Davidovics Ljuba megjelent az udvarnál kihallgatáson, amely rendkívül sokáig tartott. Davidovics csak kevéssel egy óra előtt hagyta el az udvart. Közben a király még rövid kihallgatáson fogadta Nincsic külügyminisztert, — aki pénteken reggel érkezett vissza Beogradba és jelentést tett az uralkodónak a Benessel Bléden folytatott tanácskozásáról.

Davidovics ezen az első kihallgatásán még nem kapott megbízást kormányalakításra és a kiszivárgott hírek szerint ezen az audiencián Davidovics a pártok számerejéről tett jelentést a királynak és azt igyekezett bebizonyítani, hogy

az ellenzéki blokk újabb csatlakozások folytán többséggel rendelke-

zik a parlamentben még a lo nem igazolt Radics-párti képviselők mandátumának igazolása előtt is.

Hir szerint Davidovics több képviselőnek, akinek magatartása eddig bizonytalan volt, irásbeli kötelezvényét terjesztette az uralkodó elé, amely szerint ezek hajlandók támogatni Davidovics kormányát. Nagy feltűnést keltett politikai körökben, hogy ezek között van a nagy-szerbpart egyetlen képviselője, Stanovjevic Aca is, akiről pedig mindenki azt hitte, hogy tűzön-vízen keresztül követi Pasicst. Az ellenzéki körök szerint Davidovics még több ilyen meglepetést tartogat a nyilvánosság számára, amelyek közül néhányat máris közölt az uralkodóval. Az ellenzék egyébként számbelileg meggyengítette Heinrich zombolyai német képviselő lemondása, akinek a helyét a parlament még nem töltötte be, valamint Szudarevics Ferenc dr. szuboticiai bunyevác képviselő halála, akinek az utóda a parlament első ülésén még nem jöhet számításba. Ennek ellenére Davidovics arra számít, hogy még a Radics-párti mandátumok igazolása előtt ői-hat főnyi többsége lesz az ellenzéknek a parlamentben a Pasic-Pribicevics koalícióval szemben.

Davidovics kormányalakítási megbízatása

Davidovics kihallgatása délután 4 órakor folytatódott és egész esti 6 óráig tartott. A hosszú audienca végén Davidovics megkapta a megbízást egy koncentrációs kormány alakítására. Davidovics azonnal közölte ezt a demokrata-klubban párthiveivel, majd összehívta az ellenzéki pártok vezetőit, akik a demokrata-klubban rögtönzött ülést tartottak. Ezen az értekezleten a demokrata részéről Davidovics és Marinkovics Voja, a muzulmán pártból Hrasnica, a klerikálisoktól Korosec, a Radics-párt részéről pedig Macsek és Predavec, a földművespárt képviselőjében Moskovljevic vett részt. Spaho csak este hét órakor érkezett meg Beogradba és így ezen az értekezleten még nem vehetett részt. Davidovics az értekezleten referált kihallgatása eredményéről és közölte a koncentrációs kormány megalakítására vonatkozó megbízatását, mire az ellenzéki pártok vezetői kijelentették, hogy hajlandók Davidovicsnak a koncentrációs kormány alakítására vonatkozó törekvéseit támogatni. Csupán Moskovljevic nem adott végleges választ, mivel a földművespárt vezetői nincsenek Beogradban. A pártnak egy korábbi határozata alapján azonban az ellenzék biztosra veszi, hogy a földművespárt is támogatni fogja Davidovics kormányalakítását. A német párttal és a dzsemjettel szombaton tárgyal Davidovics.

A radikális párt a koncentráció ellen

Davidovics Ljuba mint designált miniszterelnök szombaton délelőtt fogja megkezdeni tanácskozásait a radikális párttal. Hir szerint először Jovanovics Ljubával, azután Pasiccsal, végül pedig Petrovics Nasztázzal fog tárgyalni.

Politikai körökben egyáltalán nem bíznak abban, hogy Davidovics kormányalakítási kísérlete sikerrel jár, tekintettel arra, hogy a radikálisok és Pribicevics pártja a

válság során már több ízben határozottan megmutatták, hogy nem akarnak az ellenzékkel koalícióra lépni és nem hihető, hogy most, amikor az ellenzék kezébe kerülne a koncentrációs kormány vezetése, nagyobb volna erre a hajlandóság, mint akkor, amikor Jovanovics és Trifkovic kaptak megbízást kormányalakításra.

Beogradi munkatársunknak alkalma volt erről több radikális párti politikussal beszélgetést folytatni, akik valamennyien kijelentették, hogy a radikális párt egyhangulag vissza fogja utasítani a koncentrációs ajánlatot. Szerintük Petrovics Nasztáz teljesen egyedül áll a pártban, az ő disszidens irányzatát senki sem támogatja. Azok is, akik mint a koncentrációs megoldás hívei szerepelnek a köztudatban, szintén kijelentették, hogy pártszakadásról szó sem lehet és a radikális párt feltétlenül meg fogja őrizni egységét. Erről egyébként hir szerint a radikális párt szombaton hivatalos kommunikét is fog kiadni.

Az ellenzék bizik Davidovics megbízatásának sikerében

Ellenzéki körökben ezzel szemben továbbra is arra számítanak, hogy a radikális pártból Petrovics Nasztázzal együtt többen ki fognak lépni. Hir szerint öt képviselő kilépésére lehet számítani.

Az ellenzéki blokk hangulata rendkívül bizakodó és egyesek arra számítanak, hogy a koncentrációs kormány akkor is megalakulhat, ha nem az egész radikális párt, hanem annak csak egy töredéke venne részt a koalícióban. Nincs azonban kizárva, hogy csak hangulateltérés céljából terjeszti az ellenzék ezeket a híreket, könnyen lehetséges, hogy Davidovics Ljuba már szombaton, vagy vasárnap visszaadja a kormányalakításra vonatkozó megbízást a királynak.

Nyílt kérdés még, hogy a koncentrációs kísérletek újabb meghiusulása esetén a politikai helyzet megoldása milyen utra fog terelődni. Az ellenzék bizik abban, hogy — miután kimerítették a koncentrációs kormány alakításának minden lehetőségét — most már többségi kormány megalakítására kerül sor és erre ismét Davidovics Ljuba fog megbízást kapni.

A radikális-párt körében azt állítják, hogy az ellenzéki blokk kormányának nem lehet sikere, mert ha ez megalakulna, a Pasic-Pribicevics koalíció az első parlamentit ülésen meg tudná bukítani ezt a kormányt. Az ellenzék viszont azt hiszi, hogy a blokk kormánya keresztül tudja vinni a Radics-párti mandátumok igazolását, azután pedig megfelelő többséggel tartani tudja magát a parlamentben.

Mindenesetre meg lehet állapítani, hogy a válság Davidovics Ljuba megbízásával még nincs megoldva, hanem csak újabb fázisba jutott, azonban bizonyos, hogy a krízis most már gyors tempóban közeledik a végleges kibontakozás felé.

A dzsemjet-kongresszus a párt képviselői ellen

Valószínűleg nagy befolyással lesz a válság további megoldására a dzsemjetnek pénteken Skopljeben tartott pártgyűlésének ha-

tározata, amelyről egyelőre csak szűkszavú jelentések számolnak be. Eszerint a kongresszuson súlyos kudarc érte Ferad Draga bég és képviselőtársainak ellenzéki politikáját. A nagygyűlés élesen el-

Barátságosan intéződik el a zombolyai affér

Megtérítik az okozott károkat

Beogradból jelentik: A külügyminiszteriumban most folyik az összeállítás annak a vegyes bizottságnak, amely Romániával együtt meg fogja vizsgálni és véglegesen likvidálni a Módos és Párdány kiürítése alkalmával fölmerült incidenseket. A kormányhoz közelálló Beogradske Novine értesülése szerint a kínos incidenseket barátságos szellemben fogják elintézni, amint az szövetséges és barátságos államokhoz

ítélte a képviselők megatartását és felszólítja őket, hogy vessék magukat alá a kongresszus határozatának, amely a dzsemjetnek a radikális-párttal való további együttműködését kívánja.

illik. Hozzáteszi a lap, hogy a románok részéről teljes jóakarattal mutatkozik arra, hogy a kiürítéskor okozott károkat jogos kövek teljeseleg és szabályszerűen kielégítsék.

A románok sérelmezik, hogy Zombolya kiürítésénél jugoszláv részről is történtek erőszakos rekvirálások. Az SHS. kormányban is megvan a hajlandóság, hogy azokat, akiket anyagi sérelem ért, — kártalanítsa.

Próbaakasztás a városligetben

Vojnics Rogics Márkó bemutatta, hogyan gyilkolta meg Virág Mariát — Eltérés a gyilkos vallomása és a boncolási jegyzőkönyv között

A szubotici rendőrség bünygyi osztálya két napon keresztül a legnagyobb eréllyel folytatta a nyomozást, hogy a titokzatos városligeti gyilkosságra világosságot derítsen. A gyilkosság gyanúja alatt letartóztatott Vojnics Rogics Márkó csütörtökön délelőtti kihallgatása alkalmával még mindig tagadott és fentartotta előbbi vallomását, amely szerint a gyilkosságot megelőző estén nyolc órakor vált el a leánytól. A rendőrségnek először az volt a terve, hogy Vojnicsot csütörtökön délután átadja az ügyészségnek. Csütörtökön délelőtt azonban újabb terhelő adatok merültek fel. Vojnics a csütörtökön délutánig elhúzó kihallgatáson több ízben ellentmondásokba keveredett, mire Mázics rendőrkapitány Vojnics ügyészségre kísérését péntekre halasztotta el.

Vojnics a csütörtöki napon történt kihallgatások folytán teljesen kimerült. Miután az éjszaka folyamán többször kihallgatták, a hajnali órákban annyira megtört ellenálló ereje, hogy péntek reggel nyolc órára töredelmesen beismerte a gyilkosságot.

Hogyan történt a gyilkosság

A rendőrség pénteken délelőtt bérkosin kivitte Vojnicsot a városligetbe, hogy mutassa meg azt a helyet, ahol a gyilkosság történt. Vojnics látszólag nyugodtan ült be a kocsi Mázics rendőrkapitány mellé és az utközben hozzáintézett kérdésekre is higgadtan válaszolt. Nyugodtságát csak akkor vesztette el, amikor a kocsi befordult a városligetbe vezető utra. Hogy izgalmat leplezze, alig hallható hangon cigarettát kért és amikor a rendőrkapitány kérését teljesítette, váratlanul azt kérdezi:

— Ugyebár, kapitány ur, agyonlőnek engem?

A kapitány megnyugtatta, mire a gyilkos csak annyit válaszolt.

— Na, akkor mindent megmutatok.

Közben a kocsi a városliget főbejárathoz ért és ott megállt. Vojnics azonban azt mondta, hogy a Frankopanska (Magyar)-uccai bejárathoz hajtasson a kapitány, mert azon az uton ment be a leánnyal a ligetbe. Amikor a kocsi a jelzett helyhez ért, Vojnics kiszállt és előrement: vezetni. A bejáratól jobbra, visszafelé a főbejárathoz, közvetlen az erdő szélén vezető utra tért, amelyen végigment a főbejáratig. Ott balra fordult a főútra, majd ismét balra, a második mellékútra, ahol megállt az első padnál.

— Itt ültünk le először — mondta. — Félórát beszélgettünk a Marissal. Mondtam neki, hogy el akarom venni feleségül, ő azonban azt válaszolta, hogy nem jön hozzám. Erre megfenye-

gettem, mire azt mondta, hogy nem féltőlem. — »Maga nem öl meg engem« — mondotta. Erre felkeltem a padról és tovább indultam az uton. A Maris utánam jött és csakhamar utólért. Egymás mellett mentünk a második padig.

Vojnics ekkor elindult arra, amerre akkor éjszaka a leánnyal ment. A második padnál, amely az ut jobb oldalán áll, tétovázón megállt:

— Azt hiszem nem ez az a pad, ez sárga, az pedig ugy tudom, fehér volt.

Közelebből is megnézte a padot és amikor Polydkovics rendőrbiztos azt mondta, hogy itt találták a hőtetet így szólt:

— Lehet, persze akkor sötét volt.

Azután leült a padra olyan helyzetben, ahogy a leánnyal volt.

— Tőlem baloldalra ült a lány — folytatta Vojnics. — Kis ideig beszélgettünk, akkor azt mondtam neki: »A hatalmamban vagy, azt csinálhatok veled, amit akarok.« Ekkor már a jobb kezem mutató és hüvelykujjával átfogtam a nyakát, fejét a balkaromra nyomtam és szoritottam. A leány balra dőlt, mire nekem fel kellett állni. Tovább szoritottam, akkor a leány feje előre esett. Halott volt. Visszaemeltem a rendes helyére és amíg a jobb kezemmel a nyakát szoritottam, a balkezemmel a zsebemben kotorásztam a spárga után. A fogam segítségével a spárgát ráhurkoltam a nyakára és összehúztam. Azután ölbe kaptam és megkerülve a padot, a pad megett párhuzamosan a paddal, letettem a före.

Vojnics, amíg ezeket mondta, az egyik rendőrségi tisztviselőn mutatta a szörnyű aktus mozdulatait. Azután a tisztviselő lefeküdt a földre Vojnics utasításai szerint, majd a gyilkos felemelte a tisztviselő fejét, áthúzta a pad támlája alatt és odakötözte a pad támlájához. Amikor ezzel is elkészült, még megigazította a lábakat is, úgyhogy a tisztviselő épp oly helyzetben feküdt, mint ahogy a leányt találták. A rendőrségi fényképész minderről fényképfelvételeket készített.

Fél tizkor már kész volt

— folytatta Vojnics — akkor nyugodtan elindultam arra, amerre Marissal bejöttünk és egyenesen az éjjeli mulatóba mentem, ahonnan éjfélkor mentem haza. Az apám még nem aludt és amikor hallotta, hogy hazaértem, kiszólt a szobából: »Hány óra?« Én azonban ideges voltam és azt feleltem: »Nem tudom.«

A spárgáról, amellyel a leányt felkötötte, azt mondta Vojnics, hogy azt a kórházban találta. Innen magyarázható az a körülmény, hogy a leány derekán,

azt ezúttal kórházi ápolás alatt állott, ugyanolyan spárgát találtak.

Virág Máriát nem kézzel fojtották meg

A boncolás eredménye és Vojnics beismert vallomása között nagy eltérés mutatkozik. A boncoló orvosok ugyanis a boncolás alkalmával gondosan megvizsgálták a meggyilkolt leány nyakát, azonban azon a spárga okozta vádgyáson kívül más nyomot nem találtak. Minthogy az orvosok lehetetlennek találták azt, hogy valakit mielőtt másképp létezik volna vele, olyan helyzetben, ahogy a meggyilkolt leányt találták, fel lehet akasztani, öngyilkosságot állapítottak meg. Az orvosok tévedése megmagyarázható, mert a leányt nem is kézzel fojtotta meg Vojnics — mint ahogy ő állítja, — hanem mindjárt a kurtót használta, innen magyarázható a hurok megcsuszása is, ami a boncolás alkalmával fel is tűnt.

Vojnics vallomása tehát ebben a tekintetben nem felel meg a valóságnak és ha ő így adja elő a gyilkosság lefolyását, azzal csak az előre megfontolt szándékot akarja leplezni. Vallomásának elismertetése az a körülmény, hogy a kórházban megtalált spárgát, mielőtt észre tette, duplán összefogta és megbogozta, hogy erősebb legyen. Vallomásának ezt a részét már a további vizsgálat fogja tisztázni.

Árendőréség, mielőtt Vojnicsot átadná az ügyésznek, tanuként kihallgatja Erős Ilonát, Friss Marcellt, Patocski Margitot, Szloboda Julist, Kovács Vikt és Petrik Ferencet, akiknek vallomására súlyt helyez a nyomozás.

A bajmoki földosztás

Súlyos ellentétek a bérlők és a dobrovoljacok között

A bajmoki földosztásról, amelyről a *Bácsmegyei Napló* a napokban már beszámolt, nemcsak Szubotica város újabb ezer hold földjét vették agrárkérelmekre igénybe, hanem egyéb károsodás is éri a várost. Ezt a területet ugyanis a város nagyrészt már bérbeadta és most — mint erre egy ízben már volt példa — a város kénytelen lesz visszafizetni a haszonbérleti összegeket.

A bérlőket azonban ezzel még nem lehet kártalanítani, mert már valamennyien megművelték földjüket s legtöbbször házat is építettek a bérbevett földön. A bérlők vetését most a földekre letelepített dobrovoljacok fogják learatni s a régi bérlők alig tudják megközelíteni házaikat, amelyekhez a dobrovoljacok által birtokba vett földeken át nem vezetnek utak.

Ez a helyzet Bajmokon a bérlők és az új telepesek között súlyos ellentéteket támaszt, amelyek annyira kiéleződtek az utolsó napokban, hogy komoly következményektől lehet tartani. Györgyevics Dragozláv főispán a helyszínen igyekezett megnyugtatni az érdekelteket és kidolgoztak már egy tervet is, amely szerint az agrárreform minisztérium földet ad a bérlőknek megfelelő háztelkekkel, amelyeknek beépítésére a szükséges pénzt is rendelkezésükre bocsátaná az állam, azonban amíg ezt a tervet a különböző minisztériumok jóváhagyják, abba annyi idő telhetik bele, hogy ezalatt a súlyos ellentétek kirobbanásra vezethetnek bérlők és telepesek között.

Eppen ezért értesülésünk szerint a városi hatósággal együtt Radonics Jovan dr. szuboticiai radikális képviselő is közbenjár az agrárminisztériumban ennek az ügynek soron kívüli legsürgősebb elintézésére érdekében. A helyi radikális-párt-szervezetet is foglalkoztatja, amelynek részéről Radonics Jovan dr. akciójával kapcsolatban a következőket mondották munkatársunknak:

— A vajdasági radikális képviselőknek az agrárreform ügyében

folytatott harcát a legutóbbi sajnálatos lazarevói eseményen kívül a mostani bajmoki földosztás körüli bonyodalomnak igazolják. Annyi bizonyított van már arra, hogy az agrárreform végrehajtását a Vajdaságban nem lehet tovább a régi irányelvek alapján folytatni, hogy végre el kell fogadni a kormányt a vajdasági radikális képviselő álláspontját. A bajmoki anomáliákkal kapcsolatban a vajdasági képviselők meg fognak tenni mindent, hogy az agrárminisztérium a legsürgősebben rendezze az ügyet és orvosolja a városi földekről kitért bérlők sérelmeit, mert senki se vállalhat fe-

lelősséget azért, ha a lazarevói események megismétlődnek. Radonics képviselő akciót fog indítani annak érdekében is, hogy a város utolsó ezer hold lefoglalt termőföldjét az agrárreformminisztérium oldja felzár alól, mert megengedhetetlen, hogy a Vajdaság virágzó városait és községeit az agrárreform miatt teljesen tönkretegyék.

A városi tanács is akcióra készül az agrárminisztérium legutóbbi rendelkezése ellen. Remélik, hogy a radikális képviselők támogatásával sikerülni fog eredményt elérni és a város utolsó termőföldjét megmenteni.

Kibővül a kisantant

Megkezdődtek a csehszlovák-olasz tárgyalások

Rómából jelentik: Benes csehszlovák külügyminiszter csütörtökön Rómába érkezett és pénteken délelőtt hosszabb tanácskozást folytatott Mussolinivel.

Benes római utjával kapcsolatban a *Messagero* azt írja, hogy Benes és Mussolini közötti tárgyalásoktól a csehszlovák-olasz viszony megszilárdulása várható. A két ország egymáshoz való közeledése mindkét állam előnyére válik. A *Corriera d'Italia* azt írja, hogy Olaszország is bele fog kapcsolódni a kisantantba, ami a kisantant államai közt szorosabb viszonyt fog teremteni. Az új kisantant célja a nemzetek közötti jóviszony ápolása és Európa békéjének megőrzése.

Beogradi tudósítónk diplomáciai körökben azt az értesülést kapta, hogy a csehszlovák-olasz gazdasági és pénzügyi tárgyalások befejezése után védelmi szerződés megkötésére

is sor kerül, valószínűleg szeptember végén. A védelmi szerződést akkor írják alá, amikor Massaryk elnök Rómába utazik.

Hivatalos jelentés Mussolini és Benes tanácskozásáról

Rómából jelenti a Stefani-ügynökség: A kormány az olasz-csehszlovák tárgyalásokról a következő hivatalos kommunikét adta ki:

Mussolini péntek délelőtt 11 órakor fogadta Benes csehszlovák külügyminisztert és egy óras tanácskozásuk folyamán megvitatták a két államot közösen érdeklő politikai, gazdasági és pénzügyi kérdéseket.

A megbeszélések legnagyobb szívélyességgel folytak és arra a megállapításra vezettek, hogy a két kormány nézetei azonosak a politikai helyzettel összefüggő kérdésekben. A tanácskozást ma és holnap folytatják és az összes függő ügyeket megbeszélik.

Bonyolódik a francia kormányválság

A szociálisták nem akarnak részt venni az új kormányban

Párisból jelentik: A francia kormányválság megoldása sokkal nagyobb akadályokba ütközik, mint amilyenekre a meglepő választási eredmény után számítottak. A baloldali kartell megalakulásakor nem számolt azzal a lehetőséggel s így meg sem vitatta, hogy esetleg kormányzásra kell vállalkoznia.

Blum amellett kardoskodik, hogy a szociáldemokraták ne vállaljanak tárcát. Ellenfele e kérdésben Pau Boncourt. A július 1-ére és 2-ára egybehívott országos szociáldemokrata pártgyűlésen, az ugynevezett nemzeti kongresszuson, előreláthatóan Blum álláspontja fog győzedelmeskedni és — legalább a most következő első hónapokban — aligha lép be szociáldemokraták a kormányba. Arra azonban a szociáldemokrata-párt feltétlenül hajlandóan nyilatkozott, hogy támogatja azt a baloldali kormányt, amely a jobboldali pártokkal való minden együttműködést visszautasítja.

Herriot, aki csak néhány nap múlva tér vissza Párisba, óvatossággal körbejárja a baloldali bizonyos körökben rámutatnak arra, hogy Herriot egyik nyilatkozatában arra szorított, hogy a győzelem fölött érzett örömet hangoztassa és egy szóval sem emelte ki a radikálisok és a szociálisták kartellének szükségességét. Herriot nyomban a választási győzelem után érintkezésbe lépett Barthouval, aki tudvalevően a baloldali centrum egyik vezére.

A Millerand-kérdés újabb fázisa

A belpolitikai válságot még bonyolultabbá teszi a Millerand-kérdés, amelyre nézve magában a baloldali

körében sincs meg a teljes egyöntetűség. Mig Poincaré kijelentette, hogy semmi esetre sem hajlandó Millerand köztársasági elnökkel együtt dolgozni, addig mások nem tartják okosnak azt a követelést, hogy Millerand hagyja oda az elnöki széket, annál kevésbé, mert az ilyen követelésre az alkotmány nem nyújt semmiféle lehetőséget.

Millerand elnöknek egyébként már nincs szándékában lemondani és már hajlandó arra is, hogy a baloldali egyik tagját bizza meg a kormányalakítással.

A *Paris Soir*, a baloldali kartell egyik vezető lapja, statisztikát közöl, amelyben kimutatja, hogy a radikálisok és szociálisták a baloldali centrum egy részével együtt elég erősek ahhoz, hogy a kormányt átvegyék és a parlamentben jelentős többségük legyen. Az ilyen kormány összesen 334 szavazatot töltött rendelkezésnek a radikálisok a szociálisták, a kommunista disszidensek és azoknak a baloldali republikánusoknak köréből, akiket a baloldali kartell programjával választottak meg.

A francia kormány végsőkéig védi a frankot

Párisból jelentik: Marsal pénzügyminiszter nyilatkozott a *Matin* főszerkesztője előtt a frank újabb arzuhanásáról és az érdekes interjút a lap péntek reggeli számában közli. A miniszter többek közt a következőket mondotta:

— A minisztertanácsból felhatalmazást kaptam a frank megvédése tekintetében a jövőre. A jövő a jelenlegi kormány számára és számomra is június elseje. De tudja meg a világ, hogy június elsejét a kormány és a pénzügyminisztérium

nem engedi, hogy hozzányuljanak a francia frankhoz. Minden lehető eszközzel meg fogjuk védelmezni. A mostani kormány úgy határozott, hogy június elsejéig csak a folyóügyek intézésére szorítkoznak. A frank nem folyóügy, a frank a francia nemzet vére. Védelmezni fogjuk, még ha utolsó marék puskaporunkat is kell lőnünk.

Poincaré levele Macdonaldhoz

Párisból jelentik: Poincaré május 14-én fontos levelet írt Ramsay Macdonaldnak. A levél több mint négy oldal terjedelmű és abban Poincaré sajnálkozását fejezi ki azon, hogy nem tehet eleget a brit miniszterelnök meghívásának és május 19-én nem mehet Chequersbe.

A továbbiak során Poincaré nagy vonásokban foglalja össze azoknak a megállapodásoknak főbb pontjait, amelyek véleménye szerint közte és Macdonald között az alapvető kérdésekben a jóváteteleket illetően már szilárd alapot adhatnak a szakértő-bizottság javaslatainak tárgyalására. Valóságos leltár Poincarénak ez a levele — írja az *Echo de Paris* — amely szabatosan megállapítja a jóvátelet problémáit arra az időre, ameddig új kormány fogja átvenni Poincaré örökét.

Macdonald válasza

Londonból jelentik: Macdonald szerdán meleg baráti hangú levelet intézett Poincaréhoz. A levélben az angol miniszterelnök sajnálkozását fejezi ki afölött, hogy a tervezett tárgyalás nem jöhet létre.

A győztes baloldali programja

Párisból jelenti a Havas-ügynökség: Herriot, Panlevé és Leon Blum a Havas-ügynökség munkatársának arra a kérdésére, hogy mi a baloldali kormányprogramja, azt felelték, hogy az új többség programja a kibékülés és a nemzetközi megegyezés, de egyszersmind a jogos francia érdekek védelme. A pénzügyi program célja a költségvetés egyensúlyba hozása azon alapelvek szerint, amelyeket a baloldal mint ellenzék hirdetett. A baloldal meg akarja akadályozni az élelmiszerek drágulását és a frank súlyesését.

Több baranyai községet elöntött a Dráva

Több ezer hold föld van víz alatt

Oszijekről jelentik: A Dráva víz-állása, amely tovább emelkedik, a normális fölé már elérte a 4.40 métert. Az áradás, mely több helyütt áttörte a gátakat, Oszijek partvidékét teljesen elöntötte. Az Alsóvárosban egész házsorok vannak víz alatt; a halpiacon a víz derékmagasságban áll.

Rétfalu községnél a töltés erős, úgy, hogy itt közvetlen veszélytől egyelőre nem kell tartani. Annál súlyosabb azonban a helyzet a baranyai részeken, ahol háromszáz négyzetkilométer terület van víz alatt. Kisdárda és Jenőfalva magyar községekből, amelyeket az áradás elöntött, a lakosság elmenekült. A víz sok helyütt a házak padlásáig ér. A lakosság ingóságai és állatállománya ugyszólván egészen odaveszett.

Oszijek és Ahnás között négyezer hold szántóföld került víz alá. A helyi uradalomban kétezer holdat szintén elöntött az ár.

A kirendelt katonaság éjjel-nappal dolgozik, hogy a töltéseket megjavítsa és a további veszélyt elhárítsa. A baranyai részeken a termés elpusztul még abban az esetben is, ha a további áradás megszűnik, körülbelül 3 hét alatt huzódik vissza a víz az árterületekről.

Az árvízről sújtott lakosság a legnagyobb bizonytalanságban és kétségbeesésben él. A kár óriási.

Apa és fiu harca

Az odzsaci családi dráma

Noviszadi tudósítás alapján e hó 13-iki számunkban megírtuk, hogy id. Gessler István hodsági gazda leiszurta a fiát. Mint most Odzsaciról jelentik, a családi dráma a következőképpen folyt le:

Gessler István és fia hosszabb idő óta ellenséges viszonyban voltak. — Ifjabb Gessler István május 5-én este megleste az apját, revolverrel és késsel rátámadt és több helyen megsebesítette. Az apa kicsavarta fia kezéből a revolvért és a kést és a dulakodás hevében a fiát megsebesítette. Az apa és a fiu sebesülése könnyebb természetű.

Nem felel meg a valóságnak, hogy az idősebb Gessler bántalmazta a menyét, valamint az sem, hogy ebben az ügyben bárkit is letartóztattak volna.

Eltemették

dr. Szudarevics Ferencet

Szubotica város részvete

Impozáns részvét mellett ment végbe pénteken délután dr. Szudarevics Ferenc volt főispán, országgyűlési képviselő temetése. Szubotica város gyászának ünnepélyes manifesztálására a kibővített tanács délelőtt 9 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen az elnöklő Györgyevics Dragoszláv főispán méltatta az elhunyt kiváló érdemeit. — Dr. Szudarevics Ferenc — mondotta a főispán — a Szubotica érdekében kifejtett munkásságával örökre beírta nevét a város történetébe. A főispán beszéde után a közgyűlés elhatározta, hogy megfesteti dr. Szudarevics arcképét a város számára.

A temetés

A temetési szertartás délután öt órakor ment végbe a Bene Szudarevics-uccai gyászházban. Már félórával a temetési szertartás ideje előtt nem csupán a gyászház volt tele gyászoló közönséggel, de az egész utvonalon, a Jelasicseva-uccán végig a Karadjordjev-térig sorfalat állt a közönség. A fekete fátyollal bevont gázlámpák mindenütt égtek.

Öt órakor érkezett a gyászházba Budanovics Lajos püspöki adminisztrátor, aki nagy segédlettel véggezte a gyászszertartást. A szertartás alatt a Neven dalárda latin szövegű, régi gyászdalokat énekelt. Ezután Hkovics Iván úr, Imre dr. ügyvéd, volt városi főügyész mondott a bunyevác-sokác-párt nevében megható gyászbeszédet, elbucszva Szudarevics Ferenc dr.-tól, mint a párt hervadhatatlan érdemeit szerzett tagjától, aki a pártot a nemzetgyűlésen képviselte. Majd leemelték a koporsót a ravatalról és a hat lovas gyászkozsira helyezték.

A gyászmenet

Az impozáns gyászmenetet díszbeöltözött lovasrendőrök nyitották meg Csapurdia felügyelő vezetésével. A lovasok után sisakos gyalogos rendőrök következtek. Majd a Kátólikus Kör, a Pučka Kaszinó, a női és férfi kongregáció tagjai jöttek hosszú sorokban, akiket a női Sokol követett.

A Neven dalárda az egész utvonalon gyászdalokat énekelt. Közvetlen az énekkar után jött Budanovics Lajos püspöki helynök, a papsággal, majd a koszorús kocsi és külön a koszorúvivők. Elsőnek a nemzetgyűlés koszoruját, utána a városét, majd a bunyevác-sokác-pártét vitték.

Ezután jöttek még különböző küldöttségek, majd a gyászkozsí, amelyet a család tagjai, továbbá Györ-

gyevics Dragoszláv főispán vezetése alatt a városi tanács tagjai és a városi tisztikar tagjai követtek.

A gyászkozsí a városháza főbejárata előtt állt meg, mire a főispán és a tanács tagjai a fekete drapériával díszített városháza főbejárata felé mentek, ahonnan Orcsics Lázár városi főjegyző a város, a tanács és a tisztikar nevében mondott gyászbeszédet. Meleg szavakkal méltatta Szudarevics Ferenc dr. kiváló érdemeit,

Kedvezően folynak a magyar-jugoszláv tárgyalások

Az első hivatalos kommuniké

Beogradból jelentik: A jugoszláv-magyar tárgyalásokról a külügyminisztérium pénteken a következő hivatalos kommunikét adta ki:

— Ma délelőtt 11 órakor dr. Perics Ninko rendelkezési állományban levő miniszter, a Magyarországgal tárgyaló delegáció elnöke a külügyminisztériumban fogadta maglódí Wodianer urat, a magyar delegáció vezetőjét. Ezen a találkozón egyéreműen megállapították, hogy a konvenciókról folyó tárgyalások, amelyek

amiket a város élén, mint főispán és polgármester szerzett.

Popovics György tanügyi inspektor a szláv nyelv névében mondott magas szárnyalású gyászbeszédet, kiemelve azokat a rendkívüli érdemeiket, amelyeket az elhunyt a szláv eszme propagálása körül szerzett, majd megindult a gyászmenet és a Jelasicseva-uccán át a Bajai-úti temetőbe vonult, ahol Szudarevics Ferencet örök nyugalomra helyezték.

ket előzetesen az albizottságok dolgoznak ki, kedvezően folynak.

— Wodianer holnap Budapestre utazik, hogy átvizsgálja az ottani delegáció munkáját is, minthogy ő a vezetője a Pesten működő magyar delegációnak is. Wodianer visszatérése után Perics Ninkóval együtt tárgyalás és megítélés alá veszi azokat a kérdéseket, amelyeket addigra az albizottságokban előkészítenek, azután pedig Perics, mint elnök a szükséghez képest plenáris ülésre fogja összehívni a delegációt.

Szabad-e verset írni a zsarnokság ellen?

Izgalmas mentelmi ügyek a magyar nemzetgyűlésen

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés pénteki ülésén folytatták a mentelmi ügyek további tárgyalását.

Mikovinyi Jenő, a mentelmi bizottság előadója előterjeszti a bizottság jelentését a sajtó útján elkövetett osztályellenes izgatással vádolt Vanczák János mentelmi ügyében. A Népszava-ban vers jelent meg, amelyet az ügyészség inkriminált. A vers szerzője ismeretlen és ezért Vanczák János, mint a Népszava szerkesztőjének kiadatását kéri. Felolvassa a verset.

Nagy Ernő: Nagyon szép vers!
Hebelt Ede: Közröhej lesz Európában!

Klárk Ferenc: Somogyi és Bacso gyilkosai szabadon járnak.

Szakács Andor felszólalásában kifejti, hogy a vers csak a zsarnokság ellen izgat, már pedig zsarnoki osztály nincs. Végtelen nagy szerencséje volt Petőfi-nek, hogy az osztrák abszolutizmus idején írta verseit, mert Petőfi verseinek legalább is a felét ki kellene ma hagyni.

Kéthly Anna beszédében elmondja, hogy a versben nincs más, mint egy munkás anyának fájdalmas aggodalma gyermeke jövője iránt. Ramsay Macdonald május eisejei üzenetében ugyanazt mondja prózában, mint ez a vers.

A nemzetgyűlés ezután Vanczák mentelmi jogának felfüggesztése mellett dönt.

Következik Vanczák második mentelmi ügye.

Mikovinyi Jenő előadó ismerteti az ügyet. Vanczák ellen Wolff Károly tett feljelentést a Népszava egyik cikkének ama kijelentése miatt, hogy a választójogi listahamisítás főhőse Wolff Károly.

Pakots József és Propper Sándor felszólalása után a többség Vanczák mentelmi jogának felfüggesztése mellett határoz.

Következik Vanczák harmadik mentelmi ügye, amely szerint a Népszavában cikk jelent meg, amelyben azt írják, hogy Szigethy László bányász mérnök az egyik bombamerénylet részvételében alaposan gyanúsítható. A többség az előadói jelentést fogadja el, amit a

baloldal nagy zajjal fogad.

Rupert Britanniás-ügye

Mikovinyi Jenő azután Rupert Rezső ügyében ismerteti a bizottság jelentését. A bizottság a mentelmi jog felfüggesztését javasolja.

Nagy Vince végtelenül csodálkozik azon, hogy az előadó bár jogász, milyen könnyen siklik át ezen az ügyön. Rupert egy ügyfele nevében és megbízásából levelet írt, amelyben azt mondja, hogy bizonyos pénzeket, amelyeket a Britanniára vonatkozó hivatkozással vettek el ügyfelétől, fizessenek vissza. Ha zsarolásról van szó, akkor azt nem Rupert követte el, hanem az, aki Rupert ügyfelével szemben ilyen módon lépett fel. Rupert éppen egy Britanniával való fenyegetést utasít vissza.

Esztergályos János: Már ott tartunk, hogy a Britanniások keresik a becsületüket. Az elnök ezután elrendeli a szavazást.

A nemzetgyűlés a mentelmi bizottság jelentését fogadja el.

Rupert mentelmi jogának felfüggesztése után feltűggesztik Szilágyi Lajos mentelmi jogát is, Ercey Péter közjegyző panaszára megindult ügyből kifolyólag.

A gyilkosság és a mai rendszer

Mikovinyi Jenő előadó ezután Györki Imre mentelmi ügyét ismerteti. Debrecenben egy plakát jelent meg Györki Imre pártja, a szociáldemokrata párt aláírásával, amelyben az áll, hogy az orgoványi, izsáki és egyéb gyilkosságok, Somogyi és Bacso megöletése a mai rendszer nevéhez fűződik és ezért a magyar kormány felelős. Miután büncselekmény látszik lenorogni, a bizottság Györki mentelmi jogának felfüggesztését javasolja.

Rupert Rezső hangsúlyozza, hogy a mai rendszer anyagi és erkölcsi romlásba vitte az országot. Még ma sem békét és igazságot akar a többség, hanem további üldözést. Kétségtelen, hogy ezek a gyilkosságok megtörténtek és kétségtelen, hogy megtörténtül maradtak.

Platthy György: Máskor nem voltak gyilkosságok?

Rupert Rezső: Máskor is gyilkoltak, raboltak, de akkor nem tüntették fel hazafiasságuk az urakodó rendszer támogatóit. Itt a nemzetgyűlésen hallottuk ünnepeink a gyilkosokat. Kétségtelen, hogy nem üldözték őket úgy mint máskor és más országokban szokás, sőt még amnesztiában is részesültek, amnesztiával glóriákká tették őket, azzal a megokolással, hogy hazafiasságuktól követték el tetteiket.

Kétségtelenül ezek lesznek Magyarország legsötétebb napjai. Az ilyen amnesztia pártolóit a jobb kor ítéllete fogja sújtani.

Esztergályos János: Ennek a rendszernek bírdi elmennek a gyilkosok házbáljára!

Propper Sándor: Ha a kormány olyan nagyon kényes a becsületére, akkor gondoskodjék arról, hogy a gyilkos urak bíróság elé állítsanak és lecsukassanak, hogy megszűnjön az az állapot, hogy amikor gyilkosok szabadlábon járnak, ugyanakkor ártatlan képviselőket bíróság elé hurcoljanak.

Elvesztettek egy gyűrűt

a Schweiger-féle betörés tettesei

A gyanuba fogott orosz menekült

Néhány héttel ezelőtt vakmerő betörést követtek el Szubotican. Május 4-én éjjel ismeretlen tettesek behatoltak Schweiger M. Jenő subotica kereskedő Antunovicseva-ucca 11. szám alatti lakásába, ahol az időtájbán senki sem tartózkodott, úgy hogy a betörők nyugodtan dolgozhattak. A betörők a szekrényeket feltörték, az ágyneműt feltúrták és minden értéket, amit csak találtak, magukkal vitték. A betörést a házbéliek csak hajnalban, amikor hazatértek, vették észre. Nyomban jelentést tettek a rendőrségen, ahol megindították a nyomozást. A helyszíni szemle alkalmával megállapították, hogy a betörők, akik a jelek szerint ismerősek voltak a viszonyokkal, nagymennyiségű részvényt, kívül fülbevalókat, briliáns-gyűrűket, óraláncokat, aranyórákat, »S. S.« monogramu evőeszközöket és öt dolláros aranypénzeket — mintegy félmillió dinár értékben — vittek magukkal.

A rendőrség, a megindult nyomozás harmadik napján már némi eredményt ért el, jöllehet a tettesek semmi nyomot sem hagytak maguk után. A véletlen ugyanis a rendőrség kezei közé juttatott egy gyűrűt, ami a Schweigeréknél történt betörés alkalmával elvitt ékszerekből való.

Néhány nappal a betörés után Révész Rudics-uccai ékszerész arról értesítette a rendőrséget, hogy az üzletében egy orosz asszony egy oly gyűrűt kínál megvételre, amely a Schweiger-féle betöréskor zsákmányolt ékszerek közé tartozik. Az ékszerüzletbe nyomban detektívek mentek, akik a még ott tartózkodó orosz asszonyt a rendőrségre vitték és nyomban megkezdtek a kihallgatását. Az asszony a detektívek kérdésére előadta, hogy Román Jozszipnének hívják, orosz menekült felesége. A gyűrű felől azt állította, hogy azt a Kopp-gyárban dolgozó férje a Majsai-uton találta. A rendőrség gyanusnak találta az asszonyt és őrizetbe vette Román Jozszipot is, aki kihallgatása alkalmával megerősítette felesége vallomását és azt állította, hogy a gyűrűt találta. A rendőrség emberei házkutatást tartottak Románék lakásán, minthogy azonban semmi gyanus nyomot nem találtak, a házaspárt szabadon engedték.

A rendőrségnek az a feltevése, hogy a betörők a lakás kifosztása után a Majsai-ut felé menekültek és a gyűrűt menekülés közben veszítették el. A nyomozás tovább folyik a tettesek kézrekerítésére.

A Vajdaságból

közel ezren vándoroltak ki márciusban

A zagrebi kivándorlási iroda statisztikája

A zagrebi kivándorlási iroda most tette közzé a március hónapban tengerentúrra kelt jugoszláv állampolgárokról szóló statisztikát, amely szerint 1924 márciusában 1700 ember (1167 férfi és 533 nő) vándorolt ki Amerikába az S. H. S. királyságból.

A statisztikai kimutatásban természetesen a Vajdaság vezet, ahonnan közel ezer ember (979) ment ki márciusban Braziliába. A többi ország-részek már kisebb vérvesztéseket szenvedtek: Horvátországból és Szlavóniából 345 (300 férfi, a többi nő), Dalmáciából 164 (145 férfi), Szerbiából 102 (101 férfi), Szlovéniából 79 (67 férfi), Montenegróból 18 (12 férfi). Bosznia-Hercegovinából pedig 13-an vándoroltak ki az országból.

A kivándoroltak közül 50 szakmúves, 85 segédmunkás, 1115 földműves, 30 szabadpályán levő és 420 olyan gyermek és öregember, akiknek nincs foglalkozásuk Braziliába mentek 711-en, Argentiniába 431-en, Kanadába 352-en, Egyesült Államokba 146-an, Csilébe 10-en, Amerika egyéb részeibe 27-en, Ausztráliába 20 és Új-Zeelandba 3-an. A statisztika szerint Kanadába, Argentiniába és Braziliába különösen szellemi munkások (földművesek) vándorolnak ki.

Az utilevelkérés szabályozása Magyarországon és Jugoszlávia között

Beogradból jelentik: Az utilevelkérés rendezésére kiküldött albizottság Magyarország és Jugoszlávia között egy napi tárgyalás után be is fejezte tanácskozásait. A konvenció megszövegezésének a mai nap folyamán kellett volna megtörténnie, azonban a jugoszláv delegátusnak, Lazarovics Vászának, az államvédelmi ügyosztály főnökének hirtelen el kellett utaznia Beogradból. Így a végleges megszövegezés néhány napi késéssel szenved. A többi albizottságok is a legszorgosabban folytatják tanácskozásait, úgy hogy kilátás van rá, hogy a jugoszláv-magyar tárgyalások meglepő gyorsan fognak befejeződni.

A gyilkos mostoha

Méregkeverés miatt letartóztattak egy becskerekű asszonyt

Becskerekről jelentik: Ezelőtt mintegy három hónappal rejtélyes körülmények között meghalt Becskerekén Réemics Milivoj 18 éves gimnáziumi tanuló. Halála után két hónappal a becskerekű ügyészséghez feljelentés érkezett, hogy Réemics Milivoj nem természetes halállal halt meg, hanem méreggel ölték meg. A feljelentés folytán az ügyészség elrendelte Réemics Milivoj holttestének exhumálását, ami meg is történt. A törvényszéki orvosok a hulla egyes belső részeit elküldték a zagrebi vegytani intézetbe.

Pénteken délelőtt érkezett meg Becskerekre a zagrebi vegytani intézet hivatalos jelentése, amely megállapítja a mérgezés tüneteit.

A vegytani intézet jelentése alapján az ügyészség letartóztatta Réemics Milivoj mostohaanyját, Réemics Juliát. Az asszony letartóztatása után rebesgetni kezdtek, hogy az asszony férje, Réemics Nikola két évvel ezelőtt hasonló gyanús körülmények között halt meg és hogy nemcsak a fia; hanem a férjét is eltette láb alól.

Réemics Nikolának virágzó szabóüzlete volt a Gabona-téren és halála után az asszony vette át az üzletet. Réemics Ni-

kola halála előtt úgy rendelkezett, hogy a fiának 50.000 dinár készpénzt hagyományoz, amely vagyont kezelését a fiu-nagykorúságáig a mostohaanyjára bízta. Réemics Milivoj diáktársai előtt többször

kijelentette, hogy ha leteszi az érettségét, megőrül és megkapja a pénzt. A vád szerint ezt a pénzt akarta az asszony megszerezni és ezért mérgezte meg a mostoha fiát.

Csaruga végtelen bűnlajstroma

Az ötödik tárgyalási napon sem ért véget a rablóvezér kihallgatása

— A Bácsmegeyi Napló osijeki munkatársának telefonjelentése —

A szlavóniai rablóvezér bűnügyének pénteki tárgyalásán is egész napon át Csarugát hallgatták ki, azonban az ötödik napi kihallgatáson sem értek a hosszú bűnlajstrom végére.

Az ötnapos hosszú tárgyalás szemmel láthatóan kifárasztotta és megviselte Csarugát. Fejfájásról panaszkodik, már nem kockátál a karzattal és nem mosolyog. A tegnap még hetyke bandita teljesen összetört, tagadása sem olyan biztoshangú, mint az előző napokban volt. Fáradtan, vontatottan adja elő a tárgyalásra kerülő büntényeket, amelyek alól most is igyekszik magát tisztázni, sok esetben a vérontás nélkül letöltött rablásokról azonban beismeri bűnrészességét. A gyilkosságok bűnét továbbra is társaira hárítja.

„Most megölted szerb testvéredet

A tárgyalás megnyitása után Tintor csendőr meggyilkolása ügyében hallgatja ki a bíróság Csarugát. A csendőrt 1923 június 16-ikán lőtték le, amikor Koska és Budinci között az erdőben Némedi Károlyt, a nasici tannagyár pénztárosát is megsebesítették és kirabolták.

Csaruga beismeri, hogy részt vett a rablásban. Vujisics Uros, akit eddig még nem sikerült kézrekeríteni, állt elő azzal a tervvel, — mondja a vádlott, — hogy ki kellene rabolni a Neuschloss-gyár pénztárnokát, aki vasuti hajtányon szokott az erdőn keresztül menni munkáskifizetésre és ilyenkor mindig sok pénzt vitt magával. Ezt megelőzően egy gazdag amerikai akarták kirabolni.

— Ezt — mondja Csaruga — nem engedtem, mert megtudtam, hogy az amerikai nagyon derék ember és becsületes munkával szerezte vagytonát. Ugyanígy elleneztem a nasici gyár pénztárosának kirablását is, azonban végül mégis bele kellett egyeznem, mert társaim ragaszkodtak hozzá. A támadást nem én vezettem, hanem Sztankovics Dusan. Egy nappal előbb már az erdőbe mentünk és az iparvágányok mentén töltöttük az éjszakát. Korán reggel már messziről hallottuk a vasuti hajtány közeledését. Ekkor elhelyezkedtünk. Ketten-ketten a sinek két oldalán elrejtőztek, én magam pedig a sinek közé álltam és így a hajtány egyenesen felém tartott. Mikor már csak néhány méterre volt tőlem, láttam, hogy egy csendőr is ül a hajtányon, aki, amikor észrevett, előrehajolt és fegyverét lövésre emelte. Ekkor rájuk kiáltottam, hogy álljanak meg, de ugyanabban a pillanatban társaim tüzeltek is. A csendőr kibukott a kocsiból és egy árokba zuhant. Nem is gondoltam, hogy megsebesült, odamentem hozzá és azt mondtam neki:

— Ne légy, szerb testvérem, senki sem lőtt rád.

— Kedves szerb testvérem, — válaszolta a csendőr — most megölted szerb testvéredet.

Ekkor láttam csak, hogy a csendőr megsebesült, én azonban egy lövést sem tettem. A pénztáros is megsebesült, de el tudott menekülni. A pénz a hajtányon hagyta. A negyvenezer dinárt szétosztottuk, mind-egyikünk ötezer dinárt kapott, a megmaradt ötezer dinárt pedig beszedtük a banda pénztárába.

Elnök: Ki lőtte hát le a csendőrt?

Csaruga: Milics Miklós.

Oreskovics szavazóbíró: Miért

nem végezték ki emiatt a banda törvényei értelmében?

Csaruga: Nem sok hiányzott, hogy kivégezzük.

A vádlott ekkor lejtársáról panaszkodik és szünetet kér, hogy aspirint vehessen be. Az elnök öt perc szünetet rendel el.

Csaruga Itélkezik

Szünet után a Brloska Dubrava községben augusztus 21-ikén elkövetett rablás ügye kerül sorra. Itt Ujkovics Tomo parasztagdától háromezer dinárt és háromszáz dollárt raboltak el. Csaruga beismeri, hogy ezt a rablást öt társával együtt követte el. Az egész családot megbilincseltek, a pénzébe zárták és így fosztották ki a lakást.

1923 szeptember 27-én Gunján Pfaff Henriktől 3000 dinár készpénzt és 12.000 dinár értékű tárgyakat raboltak el, ezután kifosztották Sudics József gunjai lakost, akitől negyvenezer dinár készpénzt és ékszereket vittek el.

Csaruga beismeri mindkét rablást. Elmondja, hogy Pfaff kirablása simán ment, Sudics azonban ellenállt és segítségért kiáltott. Erre ő figyelmeztette, hogy legyen csendben, mert az életével játszik.

A rablás után — mondja Csaruga — megkérdeztem társaimat, hogy ki utasította őket, hogy Sudicsot kirabolják. Erre egy előttem teljesen ismeretlen ember jelentkezett, akit a nálam levő késsel leszurtam.

Mikor az elnök megkérdezi, hogy miért szurta le a vádlott emelt hangon feleli:

— Mert megszegte a fegyelmet és mert sajnáltam a Sudics-családot, akiket nagyon jószívelemnek ismerem. Tudtam azt is, hogy Sudics, bár horvát származású, áttért a görögkeleti szerb vallásra és politikai nézetei miatt már fogságban is volt.

Elnök: Akkor miért engedte kirabolni?

Csaruga: Mert társaim eleinte azt tervezték, hogy egy gunjai téglagyárost megölnek és kirabolnak, én pedig mindig kerültem a vérontást és ezért inkább beleegyeztem Sudics kifosztásába.

Az ivankovói rablás

Október 17-ikén Ivankovó községben Ausländer Dávidtól raboltak el 6500 dinár készpénzt és 15.000 dinár értékű értéktárgyakat. Erre vonatkozóan Csaruga elmondja, hogy Sulentic, Prpics és Krmpotic kíséretében hatoltak be Ausländer házába, akit halállal fenyegettek. A támadásban részt vett Segá, Bulovics és Tomac is.

— A büntetés után — mondja Csaruga — Prpics Pávellal megbeszéltük, hogy Segát, Prpics Ivót és Tomocot ártalmatlanná tesszük, mert ők akarták Ausländeret kifosztani. A bandát is szét akartam ugrálni, azonban erre már nem kerülhetett sor, mert időközben elfogtak.

Az elnök figyelmezteti Csarugát, hogy Tomac és Segá nem is voltak Ivankovón, a vádlott azonban kijelenti, hogy Tomac volt az, aki Ausländeret hasbaragta. Tagadja, hogy a megtámadott kereskedőt — amint a vádirat állítja — ő bántalmazta volna.

Hat órakor az elnök a tárgyalást félbeszakítja és annak folytatását szombtra tűzi ki. A szombati tárgyaláson előreláthatóan befejezik Csaruga kihallgatását és Prpics másodrendű vádlott vallomása kerül sorra.

A noviszadi zenészek réme

Az egyesületi elnök idegenadót vet ki

Noviszadról jelentik: A noviszadi zenészek ezelőtt hat héttel egyesületbe tömörültek, amelynek elnökévé Studlicska Milost választották meg. Az újdonsült elnök komolyan is vette hivatását és olyan páratlan eréllyel fogott hozzá működéséhez, hogy csakhamar az egész egyesületet rémületbe ejtette.

Első ténykedése az volt, hogy az idegen állampolgárságu zenészeket kiutasítással fenyegette meg arra az esetre, ha nem lépnek be az elnökele alatt álló egyesületbe. Alighogy ez megtörtént, a fáradhatatlan Studlicska az összes idegen illetőségű muzsikusra adót vetett ki és fizetésük öt százalékát követelte tőlük tagsági illeték címen. A zenészek ebbe nem akartak beleegyezni és közgyűlést hívtak össze, amely az elnököt, minden tiltakozása ellenére is leszavazta. Studlicska azonban nem nyugodott meg a többség akaratában, hanem bosszút forralt.

Egy napon a beogradi központtól szigorú leirat érkezett a noviszadi egyesülethez, amely elrendeli, hogy minden idegen zenész köteles fizetésének öt százalékát Studlicska elnök ur kezébe juttatni, máskülönben kiutasítják az országból. A zenészek azonban gyanusnak találták a rendeletet és feljelentést tettek a noviszadi rendőrségen Studlicska ellen. A rendőrség erélyes fellépésének hatása alatt az elnök ur aztán bevallotta, hogy az állítólagos beogradi rendelet hamisítvány. Kiderült egyúttal az is, hogy Studlicska sem jugoszláv állampolgár, hanem cseh-slovák illetőségű és csak pár éve tartózkodik Noviszadon. A vizsgálat tovább folyik a vaskezü elnök ellen.

Bérmálási ünnepek Starakanizsán

Budanovics apostoli adminisztrátor bérmantja

Sztarakanizsán — mint tudósítónk jelenti — fényes ünnepeket készítenek elő Budanovics Lajos apostoli adminisztrátor tiszteletére, aki szombaton délután érkezik bérmantján Sztarakanizsára. A püspöki helynököt a pályaudvaron a Gazdak és a Katholikus Ifjak Egyesülete 50 tagú bandériuma fogadja s kivonulnak a fogadtatásra az iskolák katolikus növendékei is. A katolikus hitközség képviselőiben dr. Dukay Adolf, a város nevében Paritty Antal polgármester fogja üdvözölni az apostoli adminisztrátort, majd a menet a tűzoltózenekar kíséretével bevonul a városba.

A katolikus templom bejáratánál Márton Mátyás prépost plébános az egész papsággal együtt várja Budanovics apostoli adminisztrátort, aki ezután litániát mond. Utána a tisztelegő kiüldöttségeket fogadja a püspöki helynök a parochián, este pedig fáklásmenet és térszene lesz Budanovics Lajos tiszteletére.

Vasárnap, május 18-án a püspöki helynök reggel 7 órakor misét mond, majd délelőtt a fiukat bérmálja. Délben szükebbkörű ebéd lesz a plébánián, majd délután sor kerül a lányok bérmálására. Este nyolc órakor kétszáz terítékes bankett lesz a Gazdakörben, majd a sztaranizsai tűzoltóegyesület Pietsch Ferencné műkedvelőgárdájának részvételével diszelszórás rendez.

Hétfőn reggel Oromhegyesre megy bérmálni Budanovics Lajos apostoli adminisztrátor, ahol Horváth János adoriáni plébános fogadja. Onnan kedden Adorián községbe megy az apostoli adminisztrátor és kedden délután visszaérkezik Szubotićára.

Elsőrendű őrök, melyben bizni lehet Doxát vagy Omegát csak Krékasnál [vehet]

HIREK

•••

— **Massaryk hivatalos látogatása Beogradban.** Beogradból jelentik: A „Politika” szerint Benes és Nincsiés megállapodtak abban, hogy Massaryk elnök októberben Beogradban hivatalos látogatást tesz. Sándor király a cseh-szlovák köztársaság elnökének látogatását a jövő év elején viszonozza.

— **Az olasz királyi pár londoni utazása.** Londonból jelentik: Az olasz királyi pár az eddigi tervek szerint május 26-án utazik Londonba.

— **Vajdasági községi jegyzők kongresszusa.** Noviszadról jelentik: A vajdasági községi jegyzők és tisztviselők a belügyminiszter kivánságára május 21-ikén Szomborban kongresszust tartanak. A kongresszuson minden vajdasági község képviselteti magát.

— **Időjárás.** (Popovics György közoktatásiügyi inspektor jóslata.) A helyi zivatarok, amelyek egyike már megsemmisítette a bajai szőlőket, még fokozódni fognak — az idő máskülönbösen meleg lesz.

— **A Suboticei Kereskedők Egyesülete a vasárnapi munkaszünetért.** A múlt vasárnap előzött suboticei országos vásár helyett, mint ismeretes, a hatóságok jövő vasárnapra, május 18-ikára pótvásárt engedélyeztek. A Suboticei Kereskedők Egyesülete most közös íven felkérte tagjait, hogy tekintet nélkül a vásárra, vasárnap délután tartsák zárva üzleteiket, hogy alkalmazottaiknak már több ízben elmaradt vasárnapi pihenőjét legalább fél napra biztosítsák. Az ívet eddig valamennyi kereskedő, akinek azt bemutatatták, aláírta, úgyhogy a vasárnapi pótvásár napján délután az üzletek zárva lesznek.

— **A Varga-féle kémkedési pört május 21-én tárgyalja a semmitőszék.** Noviszadról jelentik: A Varga-féle kémkedési perben a semmitőszék május 21-én tartja tárgyalását. — Dobó Szilveszter ügyét május 31-én tárgyalja a noviszadi törvényszék.

— **A szovjetkormány municiót vásárol.** Londonból jelentik: Egy orosz generális Londonba érkezett, ahol tíz millió font értékű municiót akar vásárolni Szovjet-oroszország részére.

— **Szerencsétlenség a Ferrumgyárban.** Pénteken délután súlyos szerencsétlenség történt a Ferrumgyárban. Széll András 34 éves és Takács István 20 éves munkások a vasöntődében az olvasztott vas körül foglalatostokdáltak, miközben a folyékony vas ráömlött a két munkás lábaira. A súlyos sérüléseket szenvedett munkásokat a mentők kiszállították a kórházba.

— **Doktoravatás.** Kálmán Ferencet május 16-ikán a budapesti tudományegyetemen, Kohn Imrét pedig a wüzburgi tudományegyetemen orvosdoktorrá avatták.

— **A kishegyési harangok.** Mali-Idjósról jelentik: 1922-ben már több százezer korona összegyűlt arra a célra, hogy harangokat vásároljanak a kishegyési templomnak. A gyűjtés akkor ellanyhult, amiért is most újabb gyűjtést indítottak a harangokra. Remélik, hogy rövidesen összegyűl az anyagi pénz, hogy legalább két harangot tudnak beszerezni.

— **A noviszadi dobroyoljácok külön pártot alakítanak.** Noviszadról jelentik: A noviszadi dobroyoljácok esztörtökön szükkerü értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a választások esetére egyetlen meglévő politikai pártot sem támogatnak, hanem önállóan, külön pártként vesznek részt a választásokon.

— **Huszéves találkozó.** A suboticei főgimnáziumban 1904-ik évben érettségizettek június hó 8-án, pünkösd vasárnapján tartják meg huszéves találkozójukat. Részletes programja és mindenemü felvilágosítással az előkészítő bizottság elnöke: dr. Rafajlovics Milos ügyvéd (Subotica, Knjaza Mihajla-utca) szolgál.

— **Fegyverek a szalmakazalban.** Kishegyesről jelentik: A kutaspusztai csendőrség az elmúlt napokban névtelen feljelentést kapott, amely szerint Novics János kutaspusztai gazda tanyáján fegyverek és lőszer van elrejtve a szalmakazalokban. A csendőrség házkutatást tartott Novics tanyáján és egy szalmakazalban két katonafegyvert és 400 töltényt talált. Novics azt állítja, hogy nem volt tudomása az elrejtett fegyverekről.

— **Orvosi hír.** Dr. Hermann Károly külföldi tanulmányútjáról visszaérkezett és rendeléseit újból megkezdte.

— **A budapesti Amerikai-Magyar Bank meg akarja vásárolni az Unió-színházat.** Budapestről jelentik: A „Magyarország” értesülése szerint az Unió-részvénytársaság öt színházat, a Magyar-, a Király-, a Belvárosi-, a Blaha Lujza és az Andrássy-uti színházat a budapesti Amerikai Magyar Bank meg akarja vásárolni. A tárgyalásokat a bank részéről Faludy Jenő, a bank alelnöke, a Vigszínház volt igazgatója vezeti. Amennyiben a tárgyalások megegyezésre vezetnek, a bank nagy befektetéssel átépíteli a színházat és a társulatokat új erővel fogja ki egészíteni.

— **Elítélt utlevélhamisítók.** Noviszadról jelentik: Weiskron József topolai lakos 1922 februárjában külföldre akart utazni. Mivel nem volt utlevele, megegyezett Pecsvarac Tódor noviszadi városi hivatalnokkal, aki megígérte, hogy szerez számára határátlépési igazolványt. Pecsvarac szerzett is egy hamis utlevelet. A noviszadi törvényszék Pecsvaracot és Weiskront utlevélhamisításért 3-3 havi fogházra ítélte. A noviszadi Tábla pénteki tárgyalásán ezt az ítéletet jóváhagyta.

— **Egy évi fogház bírálatáért.** Noviszadról jelentik: Nikolics Dusan 1921 februárjában orosz fogságban feleségül vette Veitenkó Miléva cserkasszi leányt. Nikolics ekkor már nős volt és felesége itthon élt Noviszadon. 1923-ban hazajött Noviszadra második feleségével együtt, akit azonban rövid együttélés után elkergetett és első feleségével költözött ismét össze. Az orosz nő feljelentette férjét bírálatáért. A belacrkvai törvényszék 1923 novemberében tartott tárgyalásán Nikolicsot egy évi fogházra ítélte. A noviszadi Tábla pénteki tárgyalásán ezt az ítéletet helybenhagyta.

— **Vesztett kutya a noviszadi korzón.** Noviszadról jelentik: Pénteken délután egy vesztett kutya a noviszadi korzón megmárt két embert és két kutyát. A kutyákat a rendőrök agyonlőtték, a megharapott embereket pedig beszállították a noviszadi Pasteur-intézetbe.

— **Művészi fölvételek készülnek** Sentán Kassovicz fotósalonban.

— **Holttest a fűzesben.** Becskerekéről jelentik: Itteben, a Bega-parti fűzesekben egy feloszlásnak induló férfihullát találtak. A zsebében levő iratokból megállapították, hogy a halott Wagner Mátyás tanító. Miután a hullán külső erőszak nyomai nem láthatók, valószínűnek tartják, hogy öngyilkosságról van szó.

— **Noviszadi rendőri hírek.** A noviszadi rendőrség letartóztatta Szécsi János munkást, aki lakótársától 300 dinár készpénzt és egy öltöny ruhát lopott. — Tavorszka Mária cselédjányt letartóztatták, mert munkaadójától, Puska Tamásnétól több selyemruhát lopott. — Labazsan István lakatossegédet, aki a vasúti raktárból egy láda cukrot és négyezer dinár készpénzt lopott, pénteken letartóztatta a rendőrség.

— **Munkásbaleset.** Noviszadról jelentik: Molnár György malomnunkás pénteken délelőtt teherautón lisztet szállított az állomásra. Utközben leesett a kocsis lépcsőjéről és súlyos sérüléseket szenvedett. Beszállították a noviszadi kórházba.

— **Lepedat i Jovanović subotica főel-árusítóknál vásárolt sorsjegyek közül május 15-én kisorsoltattak:**

2000 dinárt nyert:	4516	5226	36043
1000 dinárt nyert:	865	9833	27954
600 dinárt nyert:	1533	27828	29551
35808	42429	43808	4897
60849	67708	79951	5772
6862.			
400 dinárt nyert:	1617	38	4502
6820	30	7933	77
9954	93	99	11177
13842	15208	27	37
19409	20987	23	122
23898	25825	28	111
27943	50	74	8306
30205	35602	35	867
38411	40619	42	415
78	48215	96	32
53208	10	7	68
51	85	567	7
84	60432	56	62247
501	91	66744	68057
72059	53	78416	36
82029	78	83203	83554
88340	89302	69	90145
94103	8	63	95719
			97
			97039
			47
			99138
			99559.

— **Dr. Nagy Ödön** suboticei ügyvéd értesíti ügyfeleit, hogy ügyvédi irodáját VIII. Kralja Alekszandra ul. 1. (Leibach-palota) I. em. helyezte át.

— **Rádiótelefon, drótfelküli távbeszélés** ismertetése megjelent és kapható az Athenaeum könyvterjesztő vállalatnál Szuboticián.

— **A műértő közönség** fotografusa Reményi.

SPORT

— **Két szombori csapat Szuboticián.** A bajnokság vezetőhelyén álló két szombori csapat, a Sport és az Amateur vendégszereplése tölti ki Szubotica vasárnapi sportprogramját. A szombori Amateurt, amely a katonaságtól hazatért játékosaival megerősödve kitűnő játékosaival megkülönböztetve, az Sz. M. T. C. látja vendégül, amely a saját pályáján délután 5 órai kezdettel barátságos mérkőzés játszik a szombori együtessel. Az érdekes mérkőzésből, mely előreláthatólag nívós és értékes sportot hoz, az Amateur erős küzdelem után minimális gólkülönbséggel győztesként kerülhet ki, de csak abban az esetben, ha teljes komplett csapatával áll ki. A másik szombori csapatot, a Sportot a szuboticei Sport kötötte le. Ez a találkozás, amely a Bácska-pályán történik meg, előnti végre azt a sokat vitatott kérdést, hogy a múlt vasárnapi bajnoki mérkőzés reális körülmények között milyen eredménnyel végződött volna. A szuboticei csapat meg akarja mutatni, hogy száraz pályán, rendes talajon is méltó ellenfele a bajnokság favoritjának; a szomboriak viszont minden erejükkel azon lesznek, hogy a döntetlen eredményt, a félsikert, biztos győzelemmel tetőzzék be. A ritka sportesemény-számba menő mérkőzés előtt a Sloga a Concordiával játszik bajnoki mérkőzést.

— **A szombori országos birkózóverseny.** A szombori Amateur országos birkózóversenye, amelyet szombaton és vasárnap rendeznek meg a szombori Sloboda nagytermében, a jelek szerint összehozza az ország valamennyi neves birkózóját, akik az olimpiai kiküldetés dicsőségéért is küzdeni fognak egyuttal. A versenyre eddig benevezett Noviszad, Szombor, Senta, Sisak, Szubotica, Zagreb, Beograd és Ljubljana nagyszámú birkózóval. Szuboticiát a versenyen a Sand birkózói képviselik, névszerint: Kiss, Szabó, Krajcsevics, Bukvics és — esetleg Kincses. A népes mezőny favoritjai a **légsúlyban Kehi** (Juda Makkabi), **Szabó**

(Sand), aki ebben a súlycsoportban indul és **Csimin** (Zagreb); a **nehézsúlyban Kóbor** a J. Makkabi krekkeje, **Uri** (Noviszad) és **Hehn** (Szombor); a **könnyűsúlyban Belanovics** (Noviszad) és **Wiesnecker** (Juda Makkabi), a **közép A. csoportban Gr. bics** (Szombor) és **Kohn** (Juda Makkabi); a **közép B.-ben Nagy** és **Mehr** (Szombor); a **nehézsúlyban Kiss** (Sand).

TÖZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1924. május 16.

Zürich 6.90.
Genf 6.93.
Berlin deviza 52.55—52.95 milliárd
márka, valuta 51.4—51.6 milliárd márka.
Bécs deviza 870—874, valutál 867—873.
London 353.

— **Noviszadi terménytőzsde, május 16.** Üzletlenség tőzsde, minimális forgalom. Irányzat lanyha. Buza 315 dinár, Zab 272 dinár, Tengeri 220 dinár, Bab fehér 675 dinár, Liszt 0-ás GG, 490 dinár, 0-ás G, 485 dinár, 2-es 425 dinár, 5-ös 380 dinár, 6-os 330 dinár, 7-es 290 dinár, Korpa 310 dinár. Másban nem történt kötés.

— **Beograd, május 16. Zárlat:** Bécs 0.1145, Genf 14.36, London 354.75, Milano 360, Newyork 81.25, Páris 466, Prága 239, Bukarest 39.50, Budapest 0.1075. **Határidőre kötött devizázletek:** Prága május 31-re 239.25, London május 31-re 355, Zürich május 31-re 14.39.

— **Zürich, máj. 16. Zárlat:** Beograd 6.90, Newyork 5.64, London 24.63, Páris 32.60, Milano 25.055, Prága 16.60, Budapest 0.0060, Bécs 0.00795, Bukarest 2.75, Szófia 4.10.

— **Budapest, május 16.** A devizaközpont hivatalos árfolyamai: Beograd — Dinár 1065—1095, Bukarest 420—440, London — font 380500—390500, Milano — Lira 3870—3990, Newyork — Dollár 87100—89500, Páris — Frank 5030—5190, Páris — Szokol 2565—2635, Takarékkorona 129.

— **Értéktőzsde.** A mai tőzsde ismét üzletlenség volt. Az árak nem tarthatták magukat a legutóbbi tőzsdezárhat szintjén és kevéssé lemorzsolódtak. **Tőzsdezárhat** (ezer koronákban): **Bankok:** Angol-magyar 70, Bosny. agrár 66, Földhitelb. 349, Hazai 230, Szlavon jelz. 71, Magyar Hitel 640, Jelzáloghitel 130, Leszámitoló 88.5, Olaszbank 22, Mercur 17, Osztrák Hitel 244, Keresk. bank 1385. **Takarékpénztárak:** Egyes. főv. 193, Ált. takarékk. 185, Moltár 208, Pestii hazai 4500. **Biztosítók:** I. Magy. Bizt. 12250, Fonciére 280, Jég 250, **Malmok:** Back-malom 65, Borsod-máskolci 145, Concordia 48, I. pesti gm. 152, Gtella 59, Hungária 110, Királymalom 33. **Bányák és téglagyárak:** Borsodi 150, Szentlőrinci 83, Cement 100, Istvánegyháza 57, Drasche 300, Magnezit 2250, Aszfalt 71, Ált. kőszénb. 3725, Salgó 702, Ujváki 200, Unikányi 1130. **Nyomdák:** Athenaeum 163, Franklin 108, Globus 43, Kunossy 11. **Vasművek és gépgyárak:** Gr. Csáky 19.5, Gazd. gép 180, Fegyver 1250, Frankl 150, Ganz Dan. 3725, Ganz vill. 1625, Hofherr 187, Kistarosai 49, Láng 150, Lipták 14.5, Ált. gépgy. 41, Magyar acél 265, Rimamurányi 150, Roessemann 80, Schbick 79.5, Mértég 29.5. **Különböző vállalatok:** Bárdi 14, Bóni 82, Danica 136, Diana 8, Dorogi 25, Czinner 11, Horvát cukor 1200, Gyapjumo 51, Papir 34, Részvényserfi 246, Temesti szesz 215, Fővárosi sör 36, Jutta 185, Karton 84, Klein 7, Keleti 30, Klotild 70, Ligetszan. 26, Cukor 3150, Östermelő 292, Pamut 310, Szalámi 45, Vasutforg. 175, Interexim 26. **Faipari vállalatok:** Guttmann 445, Hazai fa 174, Hóni fa 8.25, Malomsoky 11, Ofa 605, Szlavónia 11, Nasic 2550.

STRAND megnyitása 18-án vasárnap

NYILTTÉR.

A Jugoslavenska Banka suboticiai fiókja mély fájdalommal jelenti, hogy tiszteletbeli elnöke

MARKO DULIĆ ur

nagybirtokos

súlyos betegség után május 14-én jobblétre szenderült.

Az elhunyt, mint a fióktintézet alapítója, intézményünk történetében hervadhatatlan érdemeket szerzett.

REQUIESCAT IN PACE!

Subotica, 1924. május hó.

Jugoslavenska Banka D. D.
Podružnica Subotica

Templomülés bérlet.

Értesítjük az izr. hitk. t. tagjait, hogy a templomülések bérlete folyó hó 15-én kezdődött.

A múltévi bérlők június hó 4-ig bezárólag érvényesíthetik elővételi díjait a hivatalos órák alatt a hitközség irodájában. Az előjegyzéskor a bérleti összeg felét a pénztárnál befizetendő.

Előljárásság határozat alapján mindazok, kik hátralékos és múlt évi adójukat be nem fizették, templomülést nem bérelhetnek.

Subotica, 1924. évi május 16-án.

3563

Az Előljárásság.

Igen tisztelt megrendelőinknek és vevőinknek b. tudomására adjuk, hogy szövetkezetünket május hó 1-vel újra szerveztük és sikerült Zagrebból május hó 15-től kezdve üzletünkönél egy kitűnő francia szabászt alkalmazni, aki az angol szabászatban is elsőrangú munkát végez, úgyhogy ez időtől kezdve a nagyérdemű közönség legmodernebb és legkényesebb igényeit kielégíthetjük.

Ugyanígy sikerült áruraktárunkat is a legjobb minőségű angol és cseh kelmével kiegészíteni, amelyeket igen méltányos áron bocsátunk b. megrendelőink rendelkezésére.

Megrendeléseket kedvező részletfizetések mellett is elfogadunk.

Pontos és kifogástalan kiszolgálás!

Szabómunkások Termelő Szövetkezete

Subotica, Jelašićeva ul. 9.

3633

Uj vukovári arctisztító kenőcs szeplő, himlőhely, sömör, májfolt, kelések, fakadékok, forrósági pörösenés, orrvörösség és minden egyéb arcvirágzás ellen.

Uj vukovári bőrszépítő szappan és puder, mely az arckosmetikumok használati utasítás szerint alkalmazva még korosabb egyéneknek is viruló és fiatal arcot kölcsönöz.

Egy nagy tégely ára 12 dinár, kisebb 8 dinár, szappan 5 dinár, puder 8 dinár. Utazatóktól óvaskodjunk! Csak Krajičević által Vukováron készített kenőcs valódi. Minden tégelyen Krajičević, a készítő arcképe látható.

Zs. Krajičević gyógyszerháza, Vukovar.

TŐZSDEI HIRLAP

a legjobb és legelterjedtebb budapesti napilap. Megjelenik délutánként 12-16 oldal terjedelemben. A legeredményesebb hírdetési orgánium. Politika, Közgazdaság, Tőzsde, Színház, Sport. Legpontosabb hírszolgálat a világ minden részéből.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:

BUDAPEST, VI. VILMOS CSÁSZÁR UT 78.

Jugoszláviában mindenütt kapható.

Egyes szám ára egy hétköznap, mint vasárnap

3 dinár.

3084

3 üléses, alig használt, kifogástalan állapotban levő „WANDERER“

TURA-AUTO

eladó. Bővebbet a kiadóban, vagy Subotica 190 telefon szám alatt.

3234

Északamerikába vándorlók figyelmébe!

Eladó nagyobb földbirtok Északamerikában.

A birtok esetleg kisebb jugoszláviai birtokkal elcserélhető. Különbösen alkalmas azoknak, akik marhatenyésztéssel akarnak foglalkozni amerikai módra, amely igen jövedelmező. Az érdeklődők forduljanak szobeli felvilágosításokért Dr. Milos J. Vlahović ügyvédhez Stari-Bečejen vagy írásbeli felvilágosításért Dr. M. Jemeršić ügyvédhez Zagreb 3604 Trenkova ulica 10. szám.

Vasuti tisztviselő

25 éves gyakorlattal, magyar, német, szerb nyelvtudással, kitűnő kalkulátor. A vasuti díjzabásokban elsőrendű munkaerő, saját maga készített tarifák.

megfelelő állást keres

szállító, export-import cégeknek. — Elvállal esetleg raktárnoki, pénzeszedői vagy egyéb bizalmi állást is. Nyugdíjas arcképes igazolvánnyal rendelkezik, melyet az utazásnál felhasználhat. — Bővebb felvilágosítás a kiadóhivatalban

3709

GÉPÉSZT KERESÉK

lehetőleg mielőbbi kárpításra, kinek „Wolf“ gépkezelésben gyakorlata van. Ajánlatok Schwarz Arnold gőzmalomtulajdonoshoz Dolnja-Londava (Prekmurje) küldendők.

3701

Grand Hotel Petrograd

Belgrad

Vilsonova trg 12. (a főpályaudvarral szemben)

KERES

3 szorgalmas és ügyes, kaucióképes

szobalányt

Belépés június 1-én.

Jelentkezés május 25-ig.

3625

Weitzentfeld és Társa

Telefon 190. Subotica Alapítva 1902

AMERIKAI

KÉVEKÖTŐ MANILLA

legjutányosabb beszerzési forrása.

Gabonás-, lisztes-, gyapju-, komló- és szalmazsákok, vízmentes- és rostálóponnyak. Mindennemű kender- és lenzsinegek, kötélárúk. Kárpitos cikkek, szőnyegek és lópokrócok.

Rövidáru-engross szakmában tökéletesen jártas, Bácska-Bánátban alaposan bevezetett, komoly, jó beszélő képességgel bíró

UTAZÓK FELVÉTELÉNEK.

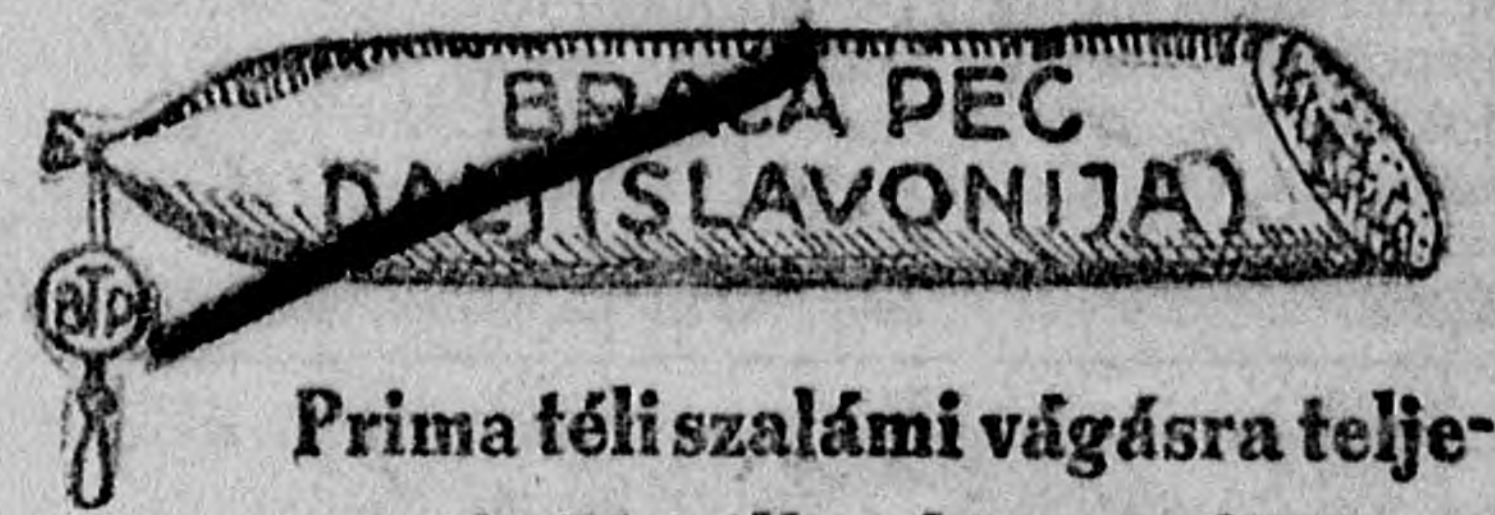
Cím a kiadóban.

3688

BECKI DRUG SUBOTICA

GABONÁS ZSÁKOK	TECHNIKAI CIKKEK
PONYVA	gép- és varrószíj
ZSIMEK	OXIGÉN
KÖTÉL	Gép, henger és motorolajok,
KÁRPITOS CIKKEK	benzin, tolvotta, kocsikenőcs,
GYAPJUTAKARÓK	szerszámok, szerszámgépek,
MALOMHEVEDEREK	malomfelszerelési cikkek.

Telefonszám: 412. - Sürgőnyel: BEKDRUG

Prima téli szalámi vágásra teljesen érett, állandóan raktáron.

A legjobb, legtartalmasabb, legolcsóbb magyarnyelvű méhészeti szaklap a Stari-Bečejen megjelenő

„Vajdasági Méhészeti Lapok“

Tartalma, főleg egyszerű mellékletei, mindenkit érdekelnek. Felvétel az 1923. évre 60.— dinár, az 1923—1924. évekre 100.— dinár. Mutatványszám 6 dinár ellenében bérmentve.

ELADÓ

egy jókarban levő „Sayglas Traktor“

CSÉPLŐGARNITURA

„Hoffmeyer és Schrantz“ gyártmány. Bővebbet felvilágosítást nyújt OLCAN ILIJA Veliki-Becskerek (Bánát) Petrogradska (Melencei) ul. 22. szám.

3493

A legjobb beszerzési forrás az összes faanyagokban

D. D. ZA EKSPLOATACIJU DRVA NOVISADI FIÓKJA

A STRANDNÁL

3662

NOVISAD

TELEFON 455.

május 15-től
csütörtöktől
május 18-ig
vasárnapig

Litka

Álaros emberek

szenciós kalandor dráma 2 részben.
I. rész: A hazug Maharadzsza 6 fölvonásban.
Főszerepben: HARRY PIEL.

FOGLALKOZÁS
Intelligens leány többévi gyakorlattal laboratóriumba állást keres. Leveleket a kiadóba »S. T. galmas« jellegre. 3621

Özvegyasszony magános urnál vagy kisebb családnál háztartásnői állást keres. Cim a kiadóban.

Teljesen perfekt, kemény, önálló munkaerő. Szól és francia szabás. Műhelyvezetőként, továbbá gyakorlott, ügyes, jobb segédek felvételére. Személyes jelentkezés »Jelena« női divatszalonban délután 6-7 órakor Subotica, Aleksandrova ulica 11. korzó. 3647

Borbélyek figyelmébe!
Ondóllás és fésülést szakember és gyorsan kitanított Kummerkramer nőfodrász, Sombor. 2984

Gazdasszonynak ajánlkozik, esetleg vendéglőbe, idősebb nő. Cim a kiadóban. 3645

Jobb házból való 14-15 éves fiu tanoncnak fizetéssel felvételt. Kozmetikai laboratórium, Agina ul. 6.

Rövidáruszakmában írtás, kaucióképes ruhárokot keresek május elsejéig belépésre. Írásbeli ajánlatokat »Nagykereskedő« jelleg alatt a kiadóhivatal továbbítja. 3685

Kocsis azonnalra felvételt Hütter Árpád rövidárusnagykereskedése. Subotica 3711

Irodistagvakorok azonnalra felvételt Hütter Árpád rövidárusnagykereskedése. Subotica. 3712

Fiatal fűszerkeskedősegéd és boltiszaga felvételt. Vasvári festéküzlet. 3705

ÉPÜLETFA DESZKA CSERÉP MÉSZ CEMENT

a legolcsóbb nagyranon
újából kapható

Eisler és Sipos

cégnél Subotica
Palički put, Telefon 58.

Daika és kifüggyeány felvételt Uihán ékszerésznél, Aleksandrova ulica 7.

Magános nő, ki a háztartás minden ágában jártas, gazdasszonyi állást keres azonnalra. Címeket a kiadóba kér. 3681

Államnyelvet beszélő fiatal segéd azonnal felvételt. Írásbeli ajánlatokat Eisler Izsó ruhakereskedőhöz. 3703

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétzeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állástkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkódokhoz válaszlevél melléklendő.

Fényképész-segéd nő azonnali belépésre felvételt, ki a szakma minden ágában jártas. Ajánlatot kér fizetési igények megjelölésével Kassovics fotostalon, Senta. 3683

Szegény asszony takarítást, mosást és vasalást vállal: házhoz is megy. Cim: Schönér Jánosné, Bledska ulica 8. 3704

VÉTEL-ELADÁS
Elegáns, kétüléses autó, 4 Zyll., P. S., alu. használt, új gumikkal, igen jó kocsil. 30.000 dinárért eladó. Karl Rechner, Sentevo. 3580

Modern hálószobaberendezés, világos kopolyafából, eladó. Cim a kiadóban. 3615

26 HP, 18 HP gyári magánjáró, szibrazmotoros cséplőgarnitúra eladó. Ujváry, Temerin.

Eladó egy fedelt hímő. Kragujevačka ulica 13. 3657

GŐZMALOM

amelynek napi örlőképessége 160 métermázsa, egy nagyobb bacsikai városban hasznosbérbe kiadó fele részben, a másik fele a tulajdonosé marad. Az új bérlőnek egy 3 szobás lakás áll rendelkezésre.
Cim a kiadóban. 3700

Közö

Sátán hitnes

6 koma 5 fölvonásban.
Főszerepben: Ressel Orla, Erich Kalcs, Titz

Eladó magánjáró, szibrazmotoros, kivavított Marschal-csélővel. Budincevics Titusz, Zetnik. 3686

Eladó egy jó ízű fűszerkészlet, azonnal átvehető. Erdőkődni lehet Faragó János fűszerkereskedőnél, Cantavir. 3690

Asztalosok figyelmébe! Nagy választékban küll- és belföldi nemz. és blind-fournierok legolcsóbb árban kaphatók a bečkereki perzsák és smyrnaszőnyeg egyvárosúitójánál. Hoffmann Mihály özvegye lakásberendezési vállalata, Subotica. 3630

Máv. 54 colos cséplő teljesen újonnan építve eladó vagy becsértésem. Két bódé, egy 70 kg mázsa súlyokkal egy szivónyomószivattyú szilajtásra, egy 7 lóerős fekvő szivattyúmotor, szalma- és özekekrázótengelyeket olcsón készítek. Közvetítőket díjazok. 17 milliméteres acéltrótkötél eladó. Kozma Imre gépműhely, Cantavir. 3709

Tanaton nagyban és kicsiben kapható Todorovic Testterek-féle nagytrafikban. Kralia Aleksandra ulica 8. 3695

KÜLÖNFÉLE
»Diadal« motor, nélkülözhetetlen, gyártja Ujváry F. Temerin. Képviselet kerestetnek. Prospektus ingyen. 3642

Házasság, jobb körűbe diszkretnen elintéz »Közvetítőiroda« Subotica, I. Agina ulica 11. 3649

Egy ötszobából, ötszobából és mellékhelyiségekkel álló lakás, melyből egy nagy szoba áruraktárnak is megfelel, közel a beltérhez, egy háromszobás lakással és megfelelő mellékhelyiségekkel olcsón eladó. Az ötszobás lakással némi butor is átveendő. Cim a kiadóban megtudható. 3660

Angol tenniszcipők vékony gumitalppal, uraknak 150, hölgyeknek 120 dinárért vidékre utárvétellel kaphatók. Sugár Béla divatruházában Subotica, Karađorđev trg 8. 3648

Kiárúsítás! Az összes aktáron levő férfi, női és gyermekruhák minden elfogadható áron kiárúsítatnak. Tessék meggyőződni. Csak 6 hónapban, míg a készlet tart. Földes Samu ruházatházában a Nádor-kávéház mellett, Subotican. 2639

SZÓDAVÉLET
legkisebb mennyiségben is gyári áron szállít hához bárkinnek »Johanna« szikvizgyár Subotica. Telefon 532.

Láb-, kéz- és hónalfizadással egyedül biztos szer a Reform-kőcsés és hirtőpor. Hasznosnevel utána-tóktól óvakodni kell. Kapható Illus-gyógyvertárban, a főpostával szemben. Postán megrendeléseket utárvétellel. 3286

GROZIT

KAUCSUK ASZFALT KOMPOZICIONAL BEVONT SZAGTALAN GÖRFEDŐLEMEZ

GYÁRTJA: BEGRÁDI ASZFALT ÉS KÁTRÁNYVEGYTERMEKELŐ GYÁRA

elszigetelések aszfalt és aszfalt elszigetelő lemezzel. Tetőfedést kátránylemezzel tiszta, természetes bitumenből készült szagtalan aszfalt fedőlemezzel. Nedves falak száraztátételét. Talajvíz elszigetelést saját rendszerűnk szerint. Öreg tetőjavítást és kátrányozást. Facementtetőt több évi jótállás mellett.
Sürgőnycim: GROZIT. Telefonszám: 27-20
Gyártja: Beogradi Asphalt és Kátrány Vegytermékgyára, Beograd Ulica Karadžica 6.
Subotical képviselő: SCHWEIGER I DRUG.

Gyártmányaink:
Asphalt és kátrányfedőlemez, asphalt szigetelőlemez, kőszénkátrány, facement, karbolineum, kőszénkátrányzurok fedőlakk, bitumen, asphalt mastix stb.
Műszaki osztályunk elvállal és készít: Asphaltjárda, kocsut és belső helyiség burkolását tiszta, természetes aszfalttal. Vizmentes fedések.

PINCÉR-TANONCOK FELVÉTELNEK HOTEL SLOBODA SOMBOR

Fogtechnikust keresek.
Csak elsőrendű munkást, aki mindennemű arany munkában is — kaucukban — perfekt. Belépés június elsején
Dr. GIGA LUČIĆ
fogorvos Vel.-Bečkerek 3625

BERSON

gummisarkat és gummitalpat

tetessen fel cipészével cipőjére, mert ezzel nemcsak pénzt takarít, hanem megóvja lábait és cipőjét is.

OLCSÓ KIÁRUSÍTÁS!
Áruraktáram kibővítése és üzletem átrendezése miatt raktáromon levő összes kötött, szövött, rövidáru, uri és női divatekkeit, különösen férfi és női harisnyák, férfi ingek, nyakkendők, nyári gyermekruhák, fonott bőrszandálok, mélyen leszállított áron lesznek kiárúsítva. Felhívom az igen tisztelt vásárló közönség figyelmét, hogy saját érdekében győződjön meg olcsó árainról.

OLCSÓ KIÁRUSÍTÁS!

DEUTSCH SIMON

DIVATÁRUHÁZA SUBOTICA
JELAŠIĆEVA ULICA 3. SZÁM. KISKÁPOLNA MELLETT.